

Hallituksen esitys Eduskunnalle Pohjoismaiden välillä yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä maaliskuussa 1993 tehdyn sopimuksen yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa (ns. Kööpenhaminan sopimus). Tämä sopimus korvaa vuonna 1971 Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä tehdyn sopimuksen yhteistyöstä koskien toimenpiteitä meren öljysaastumista vastaan (SopS 41/1971).

Uusi sopimus eroaa aikaisemmasta eräiltä osin. Islanti on viime vuosina osallistunut vanhan sopimuksen mukaiseen yhteistyöhön, ja se on nyt uuden sopimuksen sopimuspuoli. Uusi sopimus koskee öljyntorjuntayhteistyön lisäksi myös yhteistyötä muiden haitallisten aineiden aiheuttamien pilaantumisva-

hinkojen torjunnassa. Sopimus on monelta osin aikaisempaa yksityiskohtaisempi ja se sisältää yhteistyöstä onnettomuustapauksissa ihmisiin, omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvien vahinkojen estämiseksi ja rajoittamiseksi vuonna 1989 tehdyn pohjoismaisen sopimuksen (SopS 20—21/1992) eräiden määräysten kanssa yhteneväiset määräykset torjunta-avun antamisesta, rajanylityksestä, avunannosta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta ja vahingonkorvauksesta.

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kaikki sopimuspuolet ovat sen hyväksyneet. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Kööpenhaminan sopimus vuodelta 1971

Nykyinen neljän Pohjoismaan, Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välinen öljyntorjuntayhteistyösopimus eli Kööpenhaminan sopimus vuodelta 1971 on luonut perustan Pohjoismaiden öljyntorjuntaviranomaisten toimivalle ja tulokselliselle yhteistyölle. Vaikka maiden kansalliset järjestelyt ovat poikenneet toisistaan, sopimuksen puitteissa on voitu yhteisesti sopia yhtäältä kansallisessa öljyn torjuntavalmiuden rakentamisessa noudatetuista periaatteista ja toisaalta torjun-

ta-avun pyytämisessä ja antamisessa noudatettavista periaatteista. Viranomaisten säännölliset kokoukset ovat mahdollistaneet tietojen ja kokemusten vaihdon kaikkia hyödyttävällä tavalla.

Sopimuksen keskeiset periaatteet ja velvoitteet ovat:

— velvollisuus ilmoittaa toiselle sopimusvaltiolle huomattavista öljyvahingoista (1, 2 ja 5 artiklat);

— mahdollisuus pyytää torjunta-apua toisilta sopimusvaltioilta ja velvollisuus tehdä voitavansa pyydetyn avun antamiseksi (3 artikla); sekä

— velvollisuus pitää yllä öljyntorjuntavalmiutta (4 artiklan a kohta).

Suomi ja Ruotsi ovat antaneet toisilleen torjunta-apua tai toimineet muutoin torjuntayhteistyössä muun muassa Merenkurkussa vuonna 1984 karille ajaneen m/s Eiran aiheuttamassa öljyvahingossa ja Pohjois-Itämerellä vuonna 1985 merimerkkiin törmänneen m/t Sotkan aiheuttamassa vahingossa. Suomi on viime vuosina pyytänyt muutamassa karilleajosta johtuneessa öljyvahingossa Ruotsilta lentotiedusteluapua mereen mahdollisesti päässeen öljyn jäljittämiseksi.

Pohjoismaiset öljyntorjuntaviranomaiset ovat pitäneet kerran vuodessa virallisen yleiskokouksen, jossa on päätetty yhteisistä periaatteista ja vaihdettu kokemuksia ja tietoja. Tämän lisäksi asioiden valmistelua varten on ollut pysyviä ja tilapäisiä työryhmiä. Suomesta tähän yhteistyöhön on osallistunut ympäristöministeriö ja vesi- ja ympäristöhallitus, nytemmin Suomen ympäristökeskus, sekä rajavartiolaitos ja Ahvenanmaan maakuntahallitus.

1.2. Muut torjuntayhteistyösopimukset

Kööpenhaminan sopimuksen lisäksi Suomi on sopimuspuolena seuraavissa muissa torjuntayhteistyötä koskevissa sopimuksissa:

Kansainvälinen yleissopimus öljyvahinkojen torjuntavalmiudesta, torjumisesta ja torjuntayhteistyöstä allekirjoitettiin Lontoossa vuonna 1990, ja Suomi ratifioi sen vuonna 1993. Sopimus on tullut kansainvälisesti voimaan ja samalla Suomea sitovaksi 13 päivänä toukokuuta 1995 (SopS 32/1995).

Kansainvälinen öljyntorjuntayhteistyösopimus mahdollistaa torjunta-avun pyytämisen ja antamisen tapahtuipa vakava öljyonnettomuus missä tahansa maapallolla. Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO) huolehtii yleissopimuksen toimeenpanoon liittyvistä asioista.

Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus eli niin sanottu Helsingin sopimus (SopS 12/1980) allekirjoitettiin vuonna 1974, ja se tuli voimaan vuonna 1980. Yleissopimuksen 11 artikla ja VI liite koskevat yhteistyötä meren pilaantumisen torjunnassa. Tämä sopimus korvautuu vuonna 1992 allekirjoitetulla uudella Helsingin sopimuksella, jonka 13 ja 14 artiklat sekä VII liite koskevat pilaantumisvahinkojen torjuntayhteistyötä. Suomi on ratifioinut uuden sopimuksen vuonna 1995, mutta se ei ole vielä kansainvälisesti voimassa.

Helsingin sopimuksen tarkoittama torjun-

tayhteistyö perustuu vastaaville periaatteille ja velvoitteille kuin pohjoismainen yhteistyö. Helsingin sopimus kattaa öljyntorjuntayhteistyön lisäksi myös yhteistyön torjuttaessa muiden haitallisten aineiden aiheuttamaa meren pilaantumista. Sopimuspuolen on ylläpidettävä riittävää kansallista torjuntavalmiutta ja ilmoitettava huomattavista vahingoista toisille sopimuspuolille. Sopimukseen on lisätty myös mahdollisuus pyytää torjunta-apua ja velvollisuus tehdä parhaansa pyydetyn avun antamiseksi.

Suomi ja Neuvostoliitto sovelsivat Helsingin sopimuksen yhteistyöperiaatteita torjuesa-
saan Porvoon edustalle talvella 1987 karille ajaneen m/t Antonio Gramscin aiheuttamaa öljyvahinkoa. Suomalainen öljyntorjunta-alus Halli osallistui Ruotsin etelärannikon edustalla m/t Volgoneftin yhteentörmäyksestä vuonna 1990 aiheutuneen öljyvahingon torjuntaan yhdessä puolalaisten, saksalaisten, ruotsalaisten ja tanskalaisten alusten kanssa.

Suomen ja Venäjän välillä on voimassa vuonna 1989 Neuvostoliiton kanssa tehty sopimus yhteistyöstä torjuttaessa öljyn ja muiden vahingollisten aineiden vahinkotapauksissa aiheuttamaa Itämeren pilaantumista (SopS 54/1990). Suomen ja Viron välillä vuonna 1993 tehty sopimus yhteistyöstä torjuttaessa pilaantumisvahinkoja merellä on puolestaan tullut voimaan vuonna 1995 (SopS 31/1995).

Suomen ja Venäjän sekä Suomen ja Viron väliset sopimukset noudattavat Helsingin sopimuksen yleisiä periaatteita torjuntayhteistyöstä ja mahdollistavat suoran kahdenvälisen yhteistyön maiden torjuntaviranomaisten välillä.

Näiden sopimusten tarkoittamasta yhteistyöstä vastaavat Suomessa ensisijaisesti ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. Tämän lisäksi rajavartiolaitoksella, merivoimilla ja merenkulkuhallituksella on huomattava käytännön merkitys yhteistyössä.

1.3. Muu pohjoismainen pelastuspalveluyhteistyö

Tanska, Suomi, Norja ja Ruotsi tekivät vuonna 1989 sopimuksen valtakunnanrajojen yli ulottuvasta yhteistyöstä onnettomuustapauksissa ihmisiin, omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvien vahinkojen estämiseksi tai rajoittamiseksi, joka tuli Suomen osalta voimaan vuonna 1992 (SopS 20—21/1992). Tämä puitesopimus kattaa periaatteessa kai-

ken maiden välisen pelastuspalveluyhteistyön, josta ei ole kahden- tai monenvälisesti muuta sovittu.

Sopimuksen 3—5 artikloihin kirjattiin periaatteet avun antamisesta, rajanylittämisestä ja vahingonkorvauksista, joita oli tarkoitus soveltaa kaikessa myös muiden sopimusten tarkoittamassa yhteistyössä ja avunannossa.

Suomen ja Ruotsin välillä on voimassa vuonna 1993 tehty sopimus yhteistyöstä meri- ja lentopelastuksen alalla (SopS 27/1994). Sopimuksen mukaan maiden toimivaltaiset viranomaiset voivat olla suorassa yhteydessä keskenään, mikäli ihmishenki todennäköisesti on vaarassa jommankumman sopimuspuolen alueruudella, sisäisillä aluevesillä tai näiden yläpuolella olevassa ilmatilassa.

Pohjoismaiden kesken on edellä mainittujen monenvälisen sopimuksen lisäksi voimassa kaksi ydinonnettomuuksiin liittyvää sopimusta: sopimus pohjoismaiden välisestä keskinäisestä hätäavusta säteilyvahinkotapauksissa (SopS 40/1965) sekä Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välinen sopimus rajojen läheisyyteen rakennettavien ydinlaitosten turvallisuuskysymyksiin liittyvien yhteydenottojen suuntaviivoista (SopS 19/1977).

2. Uuden Kööpenhaminan sopimuksen keskeinen sisältö ja merkitys

2.1. Sopimuksen keskeinen sisältö ja merkitys Suomelle

Uudistetulla Kööpenhaminan sopimuksella vahvistetaan Pohjoismaiden välistä tiivistä yhteistyötä merialueella tapahtuvien öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnassa.

Sopimus velvoittaa sopimuspuolet huolehtimaan vesialueillaan riittävästä valvonnasta, jotta öljypäästöt ja -vahingot havaitaan (3 artikla). Käytännössä kukin maa suorittaa merialueellaan säännöllistä lentovalvontaa. Havaitut päästöt ja vahingot tulee tutkia (4 artikla) ja merkittävästä vahingoista on ilmoitettava naapurimaalle (5 artikla). Sopimus sisältää myös määräykset avunannosta todisteiden hankkimiseksi siitä aluksesta, jonka epäillään päästäneen öljyä mereen kansainvälisten sopimusten vastaisesti (6 artikla). Suomen kannalta merkityksellistä on lentovalvontayhteistyö Ruotsin rannikkovartioston kanssa Pohjanlahdella ja Pohjois-Itämerellä.

Sopimuksen mukaan sopimuspuolten tulee

ylläpitää tarkoituksenmukaista valmiutta torjua öljy- ja kemikaalivahinkoja vesialueillaan sekä ryhtymään vahinkotilanteissa tarvittaviin torjuntatoimiin (7 artikla). Sopimus mahdollistaa torjunta-avun pyytämisen toisilta sopimuspuolilta, joiden tulee tehdä voitavansa pyydetyn torjunta-avun antamiseksi (8 artikla). Sopimus sisältää Pohjoismaiden välisen yleisen pelastuspalveluyhteistyösopimuksen kanssa yhteneväiset määräykset rajan ylittämisen helpottamisesta, torjunta-avun kustannusten korvaamisesta ja vahingonkorvauksista (9—11 artiklat).

Sopimus sisältää lisäksi määräykset torjuntaviranomaisten välisestä yhteistyöstä (12 ja 13 artiklat). Yhteistyötä voidaan harjoittaa myös alueellisella ja paikallisella tasolla sopimuspuolten laatimien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisesti. Suomen ja Ruotsin välillä on viime vuosina pidetty vuosittain kaksi käytännön yhteistoimintaharjoitusta Pohjanlahden ja Saaristomeren alueella.

Suomen kannalta sekä vanhan että uuden Kööpenhaminan sopimuksen keskeisin merkitys on se, että se luo oikeudellisen pohjan Suomen ja Ruotsin väliselle käytännön torjuntayhteistyölle Pohjanlahdella ja Saaristomerellä. Nykyinen vuonna 1971 tehty Kööpenhaminan sopimus oli ensimmäisiä alueellisia torjuntayhteistyösopimuksia ja sen merkitys Suomen öljyntorjuntajärjestelyille on ollut keskeinen. Sopimuksen yleinen merkittävyys on vähentynyt sitä mukaa kuin muu kansainvälinen torjuntayhteistyö on lisääntynyt Itämerellä, Euroopassa ja yleismaailmallisesti.

2.2. Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta kuuluu maakunnan itsehallinnon piiriin toisaalta osana palo- ja pelastustoimintaa ja toisaalta osana ympäristön- ja luonnonsuojelua ja vesioikeutta. Ahvenanmaalla on öljyvahinkojen torjuntaa koskeva maakuntalaki (16/1977).

Ahvenanmaan maakunnan käytännön mahdollisuudet vastata kaikista sopimuksessa sopimuspuolelle asettavista velvoitteista ovat kuitenkin rajalliset. Maakuntahallituksella ei ole käytettävissään sellaista merivalvontakalustoa, että se voisi vastata 3 artiklassa tarkoitettua vesialueiden riittävästä valvonnasta. Maakunnan kalustolliset ja toiminnalliset valmiudet eivät vastaa sopimuksen 7 artiklan

asettamia vaatimuksia. Ahvenanmaan ja Turun saariston alueelle on sijoitettu useita valtion öljyntorjunta-aluksia, jotka takaavat riittävän torjuntavalmiustason myös maakunnan vesialueilla.

Sen lisäksi, että tarkoituksena on pyytää sopimukselle Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyminen Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 2 momentin mukaisesti, tarkoituksena on myös neuvotella Ahvenanmaan maakuntahallituksen kanssa maakunnan mahdollisuuksista vastata itsehallintonsa puitteissa osasta sopimusvelvoitteita maakuntaan kuuluvilla vesialueilla.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Nykyisestä sopimuksesta poiketen uusi sopimus sisältää yksityiskohtaiset määräykset torjunta-apun antamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta apua antavalle maalle. Lisäksi uusi sopimus sisältää määräykset torjunta-apua antavalle henkilöstölle tai torjuntakalustolle aiheutuneiden henkilö- ja esinevahinkojen sekä torjunta-apua annettaessa aiheutuneiden henkilö- ja esinevahinkojen korvaamisesta.

Aluksen omistaja vastaisi ensisijaisesti aluksesta aiheutuneesta öljyvahingosta ja sen torjumisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta siten kuin merilain (674/1994, muutettu 421/1996) 10 luvussa säädetään. Vahingot ja niiden torjuntakustannukset korvattaisiin toissijaisesti valtion talousarvion ulkopuolisesta öljysuojarahastosta rahastoa koskevan lain (379/1974) mukaisesti. Öljyä irtolastina kuljettavien säiliöalusten aiheuttamien öljyvahinkojen ja niiden torjuntakustannusten korvaamiseen sovellettaisiin lisäksi kansainvälistä yleissopimusta öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta ja kansainvälistä yleissopimusta öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamisesta (SopS 78/1980). Jos Suomi pyytää uuden sopimuksen mukaisesti öljyntorjunta-apua Ruotsilta tai muulta Pohjoismaalta, saataisiin torjunta-avusta aiheutuvat kustannukset kaikin osin perittyä vahingon aiheuttajalta taikka kansalliselta öljysuojarahastolta tai kansainväliseltä öljyvahinkojen korvausrahastolta.

Valtion talousarviossa momentilla 35.27.27 (Ympäristövahinkojen torjunta) on osoitettu

tarvittavat määrärahat myös kansainväliseen torjuntayhteistyöhön. Uusi sopimus ei lisäisi nykyiseen verrattuna yhteistyöstä aiheutuvia menoja.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Uudella Kööpenhaminan sopimuksella ei ole mainittavia organisatorisia vaikutuksia, koska se noudattaa varsin pitkälle nykyisen sopimuksen ja muiden torjuntayhteistyösopimusten periaatteita.

Uusi sopimus mahdollistaa yhteistyön alueellisella ja paikallisella tasolla sopimuspuolten laatimien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisesti. Käytännössä tämä voi tulla merkittävään Suomen ja Ruotsin välistä aluetason yhteistyötä Tornion ja Haaparannan alueella, Merenkurkussa ja Ahvenanmerellä.

3.3. Ympäristövaikutukset

Uusi Kööpenhaminan sopimus edistää meriympäristön suojelua. Sen tarkoituksena on pohjoismaisen yhteistyön ja vastavuoroisen torjunta-apun antamisen avulla varmistaa merialueella mahdollisesti tapahtuvien öljy- ja kemikaalivahinkojen tehokas torjunta myös sellaisissa suurvahingoissa, joiden torjuntaan maan omat voimavarat eivät riitä. Ruotsista saatavalla torjunta-avulla voi olla ratkaiseva merkitys pyrittäessä suojaamaan Ahvenanmaalla, Saaristomerellä ja Merenkurkussa alueen luonnonsuojelullisesti arvokkaita saaria ja luotoja eliöstöineen öljytai kemikaalivahingon vaikutuksilta.

4. Asian valmistelu

4.1. Sopimusneuvottelut

Uusi Kööpenhaminan sopimus valmisteltiin Pohjoismaiden öljyntorjunnasta vastaavien viranomaisten kesken vuosina 1990 — 1992. Sopimusuudistuksen periaatteellisia kysymyksiä käsiteltiin voimassaolevan sopimuksen vuosikokouksissa. Käytännön valmistelusta vastasi eri maiden edustajista koostunut virkamiestyöryhmä.

Uutta sopimusta valmisteltaessa keskustelua herättivät muun muassa kysymykset Suomen ja Tanskan itsehallintoalueiden asemasta, sopimuksen maantieteellisestä soveltamisalueesta Luoteis-Atlantilla ja muutoinkin maiden vastualueiden rajauksen määrittely. Myös suhde Pohjoismaiden väliseen

yleiseen pelastuspalveluyhteistyösopimukseen oli tutkittavana.

Sopimus allekirjoitettiin Kööpenhaminassa 29 päivänä maaliskuuta 1993.

4.2. Valmistelu Suomessa

Sopimusneuvotteluista vastasi ympäristöministeriö yhdessä silloisen vesi- ja ympäristöhallituksen kanssa. Neuvottelujen aikana ympäristöministeriö oli yhteydessä myös

muihin asianomaisiin ministeriöihin ja viranomaisiin, kuten ulkoasiainministeriöön, puolustusministeriöön, sisäasiainministeriöön, rajavartiolaitokseen ja merenkulkuhallitukseen. Lisäksi sopimuksesta pyydettiin eri viranomaisten lausunnot ennen sen allekirjoittamista.

Ahvenanmaan maakuntahallituksen edustajat osallistuivat sopimuksen valmisteluun aikaisemman Kööpenhaminan sopimuksen vuosikokouksissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimus Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa

Sopimuksen 1 artiklassa veloitetaan sopimuspuolet toimimaan yhteistyössä meriympäristön suojelemiseksi. Suojelulla pyritään estämään erityisesti sellainen öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttama meren pilaantuminen, joka aiheuttaisi vakavan ja jatkuvan uhan jonkin sopimuspuolen eduille.

Sopimuksen 2 artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisalue. Sopimusta sovelletaan öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttamissa meren pilaantumistapauksissa sopimuspuolten sisäisillä aluevesillä, aluemerellä ja muilla vesialueilla sopimuspuolten kalastus-, mannerjalusta- ja talousvyöhykkeillä. Lisäksi kyseisten vyöhykkeiden rajoja sovelletaan tämän sopimuksen mukaisessa sopimuspuolten vesialueiden välisessä rajauksessa, elleivät sopimuspuolet ole asiasta muuta sopineet.

Sopimuksen 3 ja 4 artiklassa on määräyksiä sopimuspuolten suorittamasta valvonnasta ja siihen liittyvästä tutkinnasta. Sopimuspuolten on huolehdittava vesialueillaan tarkoituksenmukaisesta valvonnasta. Lisäksi sopimuspuolet sopivat keskenään yhteisestä tai yhteensovitusta valvonnasta. Mikäli valvontaa suoritettaessa havaitaan sellaista öljyn tai muun haitallisen aineen aiheuttamaa meren pilaantumista, joka voi muodostaa vakavan uhan meriympäristölle tai jos sopimuspuoli on muutoin saanut tietää tällai-

sesta uhasta vesialueellaan, sopimuspuolen on viivytyksettävä tutkituttava tilanne, jotta voidaan päättää tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä.

Sopimuksen 5 artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolilla on velvollisuus ilmoittaa välittömästi muille sopimuspuolille öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttamasta meren pilaantumisesta sekä niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai aiotaan ryhtyä. Lisäksi artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolen on välittömästi ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle sellaisista öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttamista meren pilaantumisen ehkäisemistä koskevien määräysten rikkomisista, jotka tapahtuvat tämän toisen sopimuspuolen vesialueella.

Todisteita koskevassa 6 artiklassa todetaan, että tapauksissa, joissa epäillään öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen olevan seurausta määräysten rikkomisesta, sopimuspuolten on avustettava toisiaan sellaisten todisteiden hankkimisessa, jotka tukevat oikeudellisiin toimiin ryhtymistä sekä pilaantumisesta aiheutuneiden kustannusten ja vahingonkorvausvaatimusten esittämistä.

Sopimuksen 7 artiklan 1 kappaleessa veloitetaan sopimuspuolet ylläpitämään valmiutta öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjumiseksi. Sopimuspuolten on 2 kappaleen mukaan kansallisesta torjuntavalmiudesta huolehtiessaan otettava huomioon, että torjuntapua on voitava antaa myös toiselle sopimuspuolelle. Lisäksi todetaan, että sopimuspuolten on ryhdyttävä vesialueellaan sopi-

viksi katsomiinsa toimenpiteisiin öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjumiseksi erityisesti silloin, jos saastuminen voi levitä toisen sopimuspuolen vesialueelle.

Sopimuksen 8 artiklan 1 kappaleessa on määräksiä torjunta-avun toimeenpanosta. Sopimuspuolella on oikeus pyytää apua muilta sopimuspuolilta torjuessaan haitallisia aineita vesialueellaan. Mikäli apua on pyydetty, pyynnönsaajalla on velvollisuus tehdä voitavansa pyydetyn avun antamiseksi. Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolen toimivaltainen viranomais, joka on vastuussa torjuntatoimenpiteistä, voi esittää avunpyynnön suoraan toisen sopimusvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Tällöin se viranomais, jolta apua pyydetään, tekee päätöksen siitä, voidaanko apua antaa.

Artiklan 3 kappale sisältää normaalin säännön, jonka mukaan sopimuspuolen viranomaisten pyydettyä toisen sopimuspuolen viranomaisen apua, vastuu avustustöiden johtamisesta kuuluu apua pyytäneen sopimuspuolen viranomaisille. Normaalisti edellytetään, että toisen maan lähettämä avustushenkilökunta toimii oman johdon alaisena. Myös tällöin avunannon yleisjohdosta vastaavat kuitenkin aina viime kädessä apua pyytävän valtion viranomaiset.

Sopimuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomais on Suomessa Suomen ympäristökeskus, jolle kansallisen lainsäädännön mukaan kuuluu vastuu aluksista aiheutuvien öljyvahinkojen torjunnan järjestämisestä ja johtamisesta.

Sopimuksen 9 artiklan 1 kappaleen tarkoituksena on helpottaa ajoneuvojen, torjuntatarvikkeiden ja muiden varusteiden vapaata maahantuontia torjuntatoimiin liittyen. Tämän mukaisesti ajoneuvot, torjuntatarvikkeet ja muut varusteet saadaan kuljettaa rajan yli ilman maahantuonti- ja maastavientimuodollisuuksia. Ne ovat myös vapautettuja veroista, tulleista tai maksuista. EY:n suoraan sovellettavan tullilainsäädännön (Neuvoston asetus (ETY) N:o 2913/92 ja neuvoston asetus (ETY) N:o 2454/93, ns. tullikoodeksi ja sen soveltamisasetus) perusteella torjuntakalusto saadaan tuoda väliaikaisesti maahan tullitta. Lailla voimaansaatettavan sopimuksen verovapauksia voidaan soveltaa suoraan sopimuksen nojalla eikä kansallisen lainsäädännön muuttaminen ole tarpeellista.

Artiklan 2 kappale sisältää tarkennuksen, jonka mukaan apua pyytävä valtio on han-

kittava maahantulolupa sotilashenkilöstölle, sotilasaluksille, valtion aluksille ja valtion ilma-aluksille, milloin tällainen lupa on tarpeen. Suomen osalta maahantulomääräykset sisältyvät asetukseen Suomen alueen valvonnasta ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamisesta (1069/1989).

Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimuspuolten on apua pyytävän tai apua antavan sopimuspuolen pyynnöstä ryhdyttävä toimenpiteisiin helpottaakseen torjuntatoiminnassa käytettävän henkilöstön ja apuneuvon kulkua alueensa kautta.

Sopimuksen 10 artiklassa määrätään avunannosta johtuvien kustannusten maksamisen periaatteista. Pääsääntönä on, että apua pyytävä valtio vastaa kaikista avunantoon liittyvistä kustannuksista ja että kustannusten laskemisen perusteena on omakustannusperiaate.

Sopimuksen 11 artiklan 1 kappaleen mukaan Suomi apua pyytävänä valtiona vastaa alueellaan tapahtuvan avunannon yhteydessä aiheutetuista vahingoista sekä tämän mukaisesti ottaa vastatakseen vaateista, joita kolmannen taholta kohdistetaan avustavaan valtioon tai sen henkilöstöön. Koska 8 artiklan 3 kappaleen mukaan torjuntayhteistyön johto Suomessa säilyy maamme viranomaisilla, on Suomen edellä viitattu vastuu verrattavissa vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 1 ja 2 §:n mukaiseen isännänvastuuseen. Tätä isännänvastuuperiaatetta vastaa myös 11 artiklan 2 kappaleen säännös, joka velvoittaa Suomen, jos se on apua pyytävä valtio ja toiminta tapahtuu Suomen alueella, korvaamaan apua antavalle valtiolle avustustoiminnan kautta aiheutuvat henkilö- ja omaisuusvahingot.

Vaikka 11 artiklan sisältämät vahingonkorvausvastuuta koskevat perusperiaatteet ovatkin sopusoinnussa Suomen oikeuden kanssa, artikla ei silti aivan kaikilta osiltaan ole yhteneväinen vahingonkorvauslainsäädäntömme kanssa. Ensinnäkin vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan julkisyhteisö on isännänvastuussa "vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu". Mitään tällaista vastuun rajausta ei kyseessä olevaan sopimukseen sisälly. Toiseksi sopimuksen 11 artiklan 4 kappaleen mukaan Suomen on mahdollista esittää takautumisvaatimuksia vahinkoa aiheuttanutta avustavan valtion henkilöstön jäsentä vastaan vain,

jos vahinko on aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella, kun taas vahingonkorvauslain 4 luvun sisältämien periaatteiden mukaan takautumisvaatimukset ovat mahdollisia myös tavallisen tuottamuksen ollessa kyseessä. Näistä eroavuuksista johtuen on sopimuksen voimaansaattamisesta säädettävä lailla.

Sopimuksen 12 artiklassa edellytetään, että sopimusvaltiot vaihtavat keskenään tietoja torjuntatoimintaan liittyvästä organisaatiostaan ja keskeisistä toimivaltaisista viranomaisistaan, torjunnassa käytettävistä välineistä ja menetelmistä sekä teknisestä tutkimus- ja kehitystyöstään.

Sopimuksen 13 artiklassa on sopimuksen soveltamista koskevat määräykset. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet toimivat yhteistyössä laatimalla suunnitelmia ja ohjeita. Lisäksi 2 kappaleessa edellytetään, että sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset ovat suorassa yhteydessä keskenään sopimusta sovellettaessa. Yhteydenpito voi tapahtua myös alueellisella ja paikallisella tasolla. Artiklan 3 kappaleessa määrätään, että sopimukseen perustuvia kokouksia järjestetään sopivina ajankohtina.

Sopimuksen 14 artikla sisältää sopimuksen muuttamista koskevat määräykset. Jokainen sopimuspuoli voi ehdottaa sopimusta muutettavaksi. Muutosehdotus käsitellään tällöin sopimuspuolten kokouksessa. Mikäli muutos hyväksytään yksimielisesti, muutos tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet Tanskan ulkoasiainministeriölle muutoksen hyväksymisestä. Tanskan ulkoasiainministeriö ilmoittaa sopimuspuolille muutoksen voimaantuloajankohdan.

Sopimuksen 15 artiklan mukaan sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet Tanskan ulkoasiainministeriölle sopimuksen hyväksymisestä. Artiklan 3 kappaleen mukaan Färsaarten ja Grönlannin osalta sopimus tulee kuitenkin voimaan vasta kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun Tanskan ulkoasiainministeriö on ilmoittanut muille sopimuspuolille, että edellytykset tähän on täytetty.

Sopimuksen 16 artiklassa todetaan, että tämän sopimuksen voimaantullessa 16 päivänä syyskuuta 1971 tehty sopimus Suomen,

Norjan, Ruotsin ja Tanskan välillä yhteistyöstä koskien toimenpiteitä meren öljyasaastumista vastaan (SopS 41/1971) lakkaa olemasta voimassa.

Sopimuksen 17 ja 18 artikla sisältävät tavanomaiset loppumääräykset sopimuksen irtisanomisesta ja tallettamisesta. Sopimus irtisanotaan kirjallisesti ja irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Sopimuksen tallettajana on Tanskan ulkoasiainministeriö.

2. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kaikki sopimuspuolet ovat kirjallisesti ilmoittaneet Tanskan ulkoasiainministeriölle hyväksyneensä sopimuksen. Muut Pohjoismaat ovat jo tehneet mainitun ilmoituksen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin sopimus.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen 9 artiklaan sisältyvät määräykset veroista vapauttamisesta kuuluvat hallitusmuodon 61 §:n nojalla lainsäädännön alaan. Sopimuksen 11 artiklan vahingonkorvausmääräykset poikkeavat erältä osin Suomen voimassa olevasta lainsäädännöstä. Koska sopimus siten sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, on eduskunnan hyväksyminen tältä osin tarpeellinen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään:

että Eduskunta hyväksyisi ne Kööpenhaminassa 29 päivänä maaliskuuta 1993 Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välisen, yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa tehdyn sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Pohjoismaiden välillä yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Kööpenhaminassa 29 päivänä maaliskuuta 1993 Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa tehdyn sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat

lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 15 päivänä elokuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

SOPIMUS

Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa

Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin hallitukset,

jotka ovat yksimielisiä siitä, että öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttama pilaantuminen voi muodostaa vakavan uhan meriympäristölle ja näiden valtioiden tärkeille eduille,

jotka ovat vakuuttuneita siitä, että meriympäristön suojelu vaatii valtioiden välillä aktiivista yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa,

jotka arvostavat sitä edistystä, joka on jo saavutettu valtioiden välillä öljyn aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa,

jotka pyrkivät entisestään parantamaan yhteistyötä suojellakseen meriympäristöä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Yleiset velvoitteet

Sopimuspuolet sitoutuvat toimimaan yhteistyössä meriympäristön suojelemiseksi öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttamalta meren pilaantumiselta, joka muodostaa vakavan ja jatkuvan uhan yhden tai useamman sopimuspuolen tärkeille eduille.

2 artikla

Soveltamisalue

Tätä sopimusta sovelletaan öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttamissa meren pilaantumistapauksissa sopimuspuolten sisäisillä aluevesillä, aluemerellä ja muilla vesialueilla sopimuspuolten kalastus-, mannerjalusta- ja talousvyöhykkeillä. Näiden vyöhykkeiden rajoja sovelletaan tämän sopimuksen mukaisessa sopimuspuolten vesialueiden välisessä rajauksessa, elleivät sopimuspuolet ole muuta sopineet.

3 artikla

Valvonta

Sopimuspuolet huolehtivat vesialueillaan tarkoituksenmukaisesta valvonnasta. Sopimuspuolet sopivat keskenään yhteisestä tai yhteensovitetusta valvonnasta.

4 artikla

Tutkiminen

Jos valvontaa suoritettaessa on havaittu sellaista öljyn tai muun haitallisen aineen aiheuttamaa meren pilaantumista, joka voi muodostaa vakavan uhan meriympäristölle, tai jos sopimuspuoli on muutoin saanut tietää tällaisesta uhasta vesialueellaan, sopimuspuolen tulee viivytyksettä tutkituttaa valitseva tilanne, jotta tarvittaviin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä.

5 artikla

Tiedottaminen

1. Sopimuspuolen, joka on saanut tietää öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttamasta merkittävästä meren pilaantumisesta, tulee välittömästi ilmoittaa muille sopimuspuolille tästä sekä niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai suunnitellaan ryhtyä.

2. Sopimuspuolen tulee ilmoittaa välittömästi toiselle sopimuspuolelle sellaisesta öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemistä koskevien määräysten todetusta rikkomisesta, joka on tapahtunut toisen sopimuspuolen vesialueella.

6 artikla

Todisteet

Tapauksissa, joissa epäillään öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen olevan seurausta määräysten rikkomisesta, sopimuspuolet avustavat toisiaan siinä määrin kuin mahdollista todisteiden hankkimiseksi oikeudellisiin toimiin ryhtymiseksi ja sellaisesta pilaantumisesta aiheutuneiden kustannusten ja vahingonkorvausvaatimusten esittämiseksi.

7 artikla

Torjunta

1. Sopimuspuolten tulee ylläpitää tarkoituksenmukaista valmiutta öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjumiseksi.

2. Huolehdittaessa kansallisesta torjuntavalmiudesta tulee ottaa huomioon, että torjunta-apua tulee voida antaa myös toiselle sopimuspuolelle.

3. Sopimuspuolen tulee vesialueellaan ryhtyä sopiviksi katsomiinsa toimenpiteisiin öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjumiseksi erityisesti, jos saastuminen voi levitä toisen sopimuspuolen vesialueelle.

8 artikla

Torjunta-apu

1. Sopimuspuoli, joka tarvitsee apua torjuessaan vesialueellaan öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttamaa meren pilaantumista, voi pyytää apua muilta sopimuspuolilta. Torjunta-apupyynnön saaneen osapuolen tulee tehdä voitavansa pyydetyn avun antamiseksi.

2. Öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjumisesta vastaava sopimuspuolen viranomainen saa pyytää apua suoraan toisen sopimuspuolen asianomaiselta viranomaiselta. Se viranomainen, jolta apua pyydetään, ratkaisee voidaanko sitä antaa.

3. Apua pyytävän sopimuspuolen viranomaiset ovat täydessä vastuussa omalla vesialueellaan suoritettavien avustustoimien johtamisesta. Apua antavan sopimuspuolen hen-

kilöstö on käytettävissä oman päällystönsä johdon alaisena ja se toimii apua pyytäneen sopimuspuolen alueella omassa valtiossaan voimassaolevien palvelusmääräysten mukaisesti.

9 artikla

Rajanylitys

1. Apua pyytävän sopimuspuolen tulee pitää huolta siitä, että avustustoimen edellyttämät ajoneuvot, torjuntatarvikkeet ja muut varusteet saadaan kuljettaa rajojen yli ilman maahantuonti- tai maastavientimuodollisuuksia sekä verotta, tullitta ja maksuita. Ajoneuvoja, torjuntatarvikkeita ja muita varusteita saa käyttää ilman erityistä lupaa apua antavassa valtiossa voimassa olevien määräysten mukaisesti. Avustustoimien päätyttyä on ajoneuvot, torjuntatarvikkeet ja muut varusteet vietävä jälleen maasta niin pian kuin mahdollista. Torjuntaharjoituksia koskevat vastaavat määräykset.

2. Mikäli apu käsittää sotilashenkilöstöä, valtion aluksia, valtion ilma-aluksia ja sotilasajoneuvoja, joiden maahantuloon vaaditaan erityinen lupa, on apua pyytävän valtion avunpyynnön esittäneen viranomaisen hankittava sellainen lupa. Valtakunnan rajaa ei saa ylittää ennen kuin lupa on myönnetty.

3. Sopimuspuolten on apua pyytävän tai apua antavan sopimuspuolen pyynnöstä ryhdyttävä toimenpiteisiin helpottaakseen asianmukaisesti ilmoitetun, avustustoiminnassa käytetyn henkilöstön, ajoneuvojen, torjuntatarvikkeiden ja muiden varusteiden kulkua alueensa kautta apua pyytäneen sopimuspuolen alueelle ja alueelta.

10 artikla

Kustannusten korvaaminen

Jos yksittäisessä tapauksessa ei muuta sovitusta, maksetaan tämän sopimuksen mukaisesti annetusta avusta aiheutuneet kustannukset seuraavasti:

a) apua antavalla sopimuspuolella on oikeus saada korvaus apua pyytäneeltä sopimuspuolelta toimenpiteistään aiheutuneista kustannuksista siinä määrin, kuin ne liittyvät annettuun apuun;

b) apua pyytävä sopimuspuoli voi milloin tahansa peruuttaa avunpyyntönsä, mutta apua antavalla sopimuspuolella on siinä ta-

pauksessa oikeus korvaukseen niistä kustannuksista, joita sille on aiheutunut;

c) apua antavan sopimuspuolen on aina oltava valmis antamaan apua pyytävälle sopimuspuolelle tieto avun arvioituista kustannuksista;

d) kustannusten laskemisen perusteena on omakustannusperiaate; sekä

e) nämä määräykset eivät rajoita sopimuspuolten oikeutta periä kustannuksia takaisin kolmannelta osapuolelta muiden kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden perusteella sovellettavien määräysten ja säännösten mukaisesti.

11 artikla

Vahingonkorvaukset

1. Apua pyytävä sopimuspuoli vastaa vahingosta, joka on aiheutunut tämän sopimuksen mukaan annetun avun yhteydessä. Apua pyytävä sopimuspuoli on velvollinen vastaamaan oikeudessa kolmannen osapuolen apua antavaan sopimuspuoleen tai sen henkilöstöön kohdistamiin vahingonkorvausvaatimuksiin tai neuvottelemaan niiden sovitte-
lusta. Apua pyytävä sopimuspuoli vastaa kaikista oikeudenkäyntikuluista ja muista kustannuksista, jotka aiheutuvat sellaisista vaatimuksista.

2. Apua pyytävän sopimuspuolen tulee korvata apua antavalle sopimuspuolelle viimeksi mainitun henkilöstöön kuuluvan kuolintapaus- tai muu henkilövahinko samoin kuin myös varusteiden tai tarvikkeiden menetys tai vahingoittuminen, joka on tapahtunut avunannon yhteydessä.

3. Apua antava sopimuspuoli vastaa kuitenkin vahingoista, jotka tapahtuvat sen omalla alueella.

4. Apua pyytävällä sopimuspuolella on oikeus nostaa takautumiskanne tämän artiklan mukaisesti suorittamastaan korvauksesta sitä apua antavaan henkilöstöön kuuluvaa vastaan, joka on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeällä tuottamuksellaan.

12 artikla

Yleinen tietojenvaihto

Sopimuspuolten tulee antaa toisilleen tietoja:

a) organisaatiostaan ja torjuntavalmiudes-

taan sekä niistä viranomaisista, jotka vastavat öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnasta sekä valvonnasta;

b) meren pilaantumisen torjunnassa käytettävistä välineistä ja menetelmistä saamistaan kokemuksista sekä valvonnan tuloksista; sekä

c) teknisestä tutkimus- ja kehitystyöstään.

13 artikla

Sopimuksen soveltaminen

1. Sopimuspuolet toimivat yhteistyön kehittämiseksi sopimuksen alueella laatimalla suunnitelmia ja ohjeita sekä toimeenpanemalla harjoituksia.

2. Sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten edellytetään olevan suorassa yhteydessä keskenään sovellettaessa tätä sopimusta käytäntöön. Tämä voi tapahtua myös alueellisella ja paikallisella tasolla sopimuspuolten laatimien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisesti.

3. Tähän sopimukseen perustuvia kokouksia järjestetään sopiviksi katsottavina ajan-
kohtina.

14 artikla

Sopimuksen muuttaminen

1. Sopimuspuolen tekemä ehdotus tämän sopimuksen muuttamiseksi käsitellään sopimuspuolten kokouksessa. Jos muutos hyväksytään yksimielisesti, Tanskan ulkoasiainministeriön tulee ilmoittaa muutoksesta muille sopimuspuolille.

2. Tällainen muutos tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet Tanskan ulkoasiainministeriölle muutoksen hyväksymisestä.

Tanskan ulkoasiainministeriö ilmoittaa muille sopimuspuolille näiden ilmoitusten vastaanottamisesta sekä muutoksen voimaantuloajankohdan.

15 artikla

Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet Tanskan ulkoasiain-

ministeriölle sopimuksen hyväksymisestä.

Tanskan ulkoasiainministeriö ilmoittaa muille sopimuspuolille näiden ilmoitusten vastaanottamisesta sekä sopimuksen voimaantuloajankohdan.

Färsaarten ja Grönlannin osalta sopimus tulee kuitenkin voimaan vasta kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun Tanskan ulkoasiainministeriö on ilmoittanut muille sopimuspuolille, että edellytykset tähän on täytetty.

16 artikla

Edellisen sopimuksen voimassaolon lakkaaminen

Tämän sopimuksen voimaantullessa lakkaa olemasta voimassa 16 päivänä syyskuuta 1971 Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välillä tehty sopimus yhteistyöstä koskien toimenpiteitä meren öljysaastumista vastaan.

17 artikla

Irtisanominen

Sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen kirjallisella ilmoituksella Tanskan ulko-

asiainministeriölle, joka ilmoittaa muille sopimuspuolille sellaisen ilmoituksen vastaanottamisesta ja sen sisällön.

Irtisanominen koskee ainoastaan irtisanomisen suorittanutta sopimuspuolta ja se tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun Tanskan ulkoasiainministeriö on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen.

18 artikla

Sopimuksen tallettaminen

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale talletetaan Tanskan ulkoasiainministeriöön, joka toimittaa siitä muille sopimuspuolille oikeaksi todistetut jäljennökset.

Tämän vakuudeksi ovat asianmukaisesti valtuutetut edustajat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Kööpenhaminassa 29 päivänä maaliskuuta 1993 yhtenä tanskan-, suomen-, islannin-, norjan- ja ruotsinkielisenä kappaleena, jotka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.